

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40

E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

**Виконавчий комітет
Сумської міської ради
Сумської області**
майдан Незалежності, 2,
м. Суми, Сумська область,
40030

*Стосовно пропозицій щодо удосконалення
проекту регуляторного акта*

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон) та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» (далі – проект рішення), а також документи, що надані до нього листом виконавчого комітету Сумської міської ради Сумської області від 18.05.2020 № 751/03.02.02-08.

За результатом проведеного аналізу проекту рішення, експертного висновку постійної комісії з питань планування соціально-економічного розвитку, бюджету, фінансів, розвитку підприємництва, торгівлі та послуг, регуляторної політики, а також аналізу регуляторного впливу до проекту рішення на відповідність вимогам статті 4 Закону, повідомляємо.

Податковий кодекс України (далі – ПКУ) регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків і зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки тощо.

Звертаємо увагу, що Законом України від 16.01.2020 № 466-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (далі – Закон № 466-ІХ) внесені зміни до положень ПКУ в частині прийняття рішень органами місцевого самоврядування про встановлення місцевих податків та/або зборів.

Згідно з пунктом 12.3 статті 12 ПКУ сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та

перспективним планом формування територій громад, в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів. Встановлення місцевих податків та/або зборів здійснюється у порядку, визначеному ПКУ.

Водночас проект рішення не у повній мірі узгоджується із вимогами ПКУ, зокрема у такому.

1. Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ плата за землю - обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Згідно із вимогами пункту 288.4 статті 288 ПКУ розмір та умови внесення орендної плати встановлюються у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем, а межі розміру річної суми платежу з орендної плати визначаються відповідно до вимог пункту 288.5 статті 288 ПКУ.

Таким чином, пропонуємо у назві та по тексту проекту рішення, у додатку 1 до нього врахувати вимоги статті 288 ПКУ.

2. Відповідно до підпункту 14.1.130 пункту 14.1 статті 14 ПКУ одиниця площі оподаткованої земельної ділянки:

- у межах населеного пункту - 1 (один) метр квадратний (кв. метр);
- за межами населеного пункту - 1 (один) гектар (га).

У зв'язку з вищевикладеним пропонуємо у додатку 1 до проекту рішення зазначити одиницю виміру оподаткованої площі земельної ділянки.

3. Пропонуємо із додатка 1 до проекту рішення виключити земельні ділянки, які відповідно до норм статей 282 та 283 ПКУ звільняються від сплати податку та не підлягають оподаткуванню земельним податком відповідно.

4. Абзаци перший-п'ятий під таблицею додатка 1 до проекту рішення рекомендуємо виключити, як такі що не відповідають вимогам статей 274, 277 ПКУ.

5. Пропонуємо у таблиці додатка 2 до проекту рішення врахувати вимоги статей 282 та 283 ПКУ, якими визначені переліки пільг щодо сплати земельного податку для юридичних осіб та перелік земельних ділянок, які не підлягають оподаткуванню земельним податком, відповідно.

6. Враховуючи вимоги пункту 12.3 статті 12 ПКУ, пропонуємо порядок та підстави надання пільг зі сплати земельного податку, визначені пунктом 2 таблиці «Перелік пільг для фізичних та юридичних осіб зі сплати земельного податку, викладений у додатку 2 до проекту рішення, виключити.

7. У додатку 3 до проекту рішення передбачається затвердити ставки орендної плати за користування земельними ділянками.

Відповідно до вимог статті 288 ПКУ підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки.

Вимогами статті 2 Закону України від 06.10.1998 № 161-ХІІ «Про оренду землі» (далі - Закон № 161-ХІІ) встановлено, що відносини, пов'язані з орендою землі, регулюються Земельним кодексом України, Цивільним кодексом України, цим Законом, законами України, іншими нормативно-правовими актами,

прийнятими відповідно до них, а також договором оренди землі.

Частиною першою статті 93 Земельного кодексу України регламентовано, що право оренди земельної ділянки - це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для провадження підприємницької та іншої діяльності.

Відповідно до частини першої статті 792 Цивільного кодексу України за договором найму (оренди) земельної ділянки наймодавець зобов'язується передати наймачеві земельну ділянку на встановлений договором строк у володіння та користування за плату. Частиною третьою цієї статті визначено, що відносини найму (оренди) земельної ділянки регулюються законом.

Водночас згідно із статтею 1 Закону № 161-ХІІ оренда землі - це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для провадження підприємницької та іншої діяльності.

Статтею 21 Закону № 161-ХІІ визначено, що орендна плата за землю - це платіж, який орендар вносить орендодавцеві за користування земельною ділянкою згідно із договором оренди землі.

Розмір, умови і строки внесення орендної плати за землю встановлюються за згодою сторін у договорі оренди (крім строків внесення орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, які встановлюються відповідно до ПКУ).

Відповідно до підпункту 14.1.147 пункту 14.1 статті 14 ПКУ плата за землю - обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Згідно із пунктом 288.1 статті 288 ПКУ підставою для нарахування орендної плати за земельну ділянку є договір оренди такої земельної ділянки, який, зокрема укладається за типовою формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України. Пунктом 288.4 статті 288 ПКУ встановлено, що розмір та умови внесення орендної плати встановлюється у договорі оренди між орендодавцем (власником) і орендарем.

Типовим договором оренди землі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2004 № 220, передбачено, що обчислення розміру орендної плати за земельні ділянки державної або комунальної власності здійснюється з урахуванням їх цільового призначення та коефіцієнтів індексації, визначених законодавством за затвердженими Кабінетом Міністрів України формами, що заповнюються під час укладання або зміни умов договору оренди.

Відповідні форми розрахунку орендної плати за земельні ділянки державної або комунальної власності затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 № 1724 «Деякі питання оренди земель».

При цьому положеннями статті 288 ПКУ визначена процедура встановлення, формування та розрахунку розмірів орендної плати за земельні ділянки, в тому числі і за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Отже, законодавством України не передбачена можливість та/або необхідність затвердження органами місцевого самоврядування ставки орендної

плати за користування земельними ділянками.

Ураховуючи зазначене, додаток 3 пропонуємо виключити з проекту рішення.

Враховуючи зазначене, проект рішення не узгоджується з вимогами статті 4 Закону, зокрема з принципом адекватності - відповідність форм та рівня державного регулювання господарських відносин потребі у вирішенні існуючою проблеми та ринковим механізмам з урахуванням усіх прийнятних альтернатив.

Наданий аналіз регуляторного впливу до проекту рішення (далі - АРВ) не у повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151) (далі - Методика).

Так, у розділі I АРВ розробник зазначив, що плата за землю є бюджетоутворюючим джерелом у складі власних доходів загального фонду бюджету Сумської міської об'єднаної територіальної громади. Динаміка надходжень від плати за землю у м. Суми склала: за 2017 рік – 162,5 млн. грн, за 2018 рік – 171,9 млн. грн, за 2019 рік – 184,5 млн. гривень. Разом з цим розробник чітко не визначив проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання (встановлення запропонованих розмірів податку), причини її виникнення та не оцінив важливість цієї проблеми.

У розділі II АРВ цілі сформульовані загальними критеріями, без визначення числових показників, що у подальшому не дасть можливості визначити ступінь їх досягнення запропонованим регулюванням.

У розділі III АРВ розробник при визначенні альтернативних способів досягнення цілей не зазначив та не порівняв вигоди та витрати держави, населення та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них у кількісному (грошовому) виразі.

У зв'язку із неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV АРВ розробник не довів вибір оптимального альтернативного способу.

У розділі V АРВ розробник не описав механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому розробник не врахував, що механізм реалізації регуляторного акта має бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акта, тобто яким чином будуть діяти норми проекту рішення, та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

У пункті 1 Тесту малого підприємництва (М-Тест) до АРВ розробник не зазначив оцінку з боку підприємницької громадськості на запропоноване регулювання.

У пункті 3 М-Тесту до АРВ зазначений сумарний розмір «прямих» витрат суб'єктів малого підприємництва ідентичний із розміром витрат, наведених у пунктах 5-6 М-Тесту, що не відповідає вимогам Методики.

У пункті 3 М-Тесту та розрахунках витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва до адміністративних витрат суб'єктів великого і середнього, малого та мікро підприємництва віднесені витрати на підготовку звітів та забезпечення процесу перевірок. Натомість, відповідно до вимог ПКУ до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено виключно встановлення ставок місцевих податків та зборів та пільг зі сплати місцевих податків і зборів. Процедури обліку платників податків, проведення перевірок, звітування тощо встановлюються ПКУ та не потребують розрахунку в АРВ.

Крім того, бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів малого і мікропідприємництва в М-Тесті потребують виключення.

Для запропонованих регулювань не розроблені коригуючі (пом'якшувальні) заходи для малого підприємництва.

Таким чином, у зв'язку з неналежною підготовкою АРВ, зокрема з відсутністю у ньому усієї необхідної інформації та розрахунків, розробником не доведена відповідність проекту рішення таким принципам державної регуляторної політики, як ефективність - забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави, та збалансованість - забезпечення у регуляторній діяльності балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

З урахуванням вищевикладеного, пропонуємо привести проект рішення Сумської міської ради «Про встановлення плати за землю» у відповідність до вимог чинного законодавства України, з урахуванням наданих пропозицій та зауважень, а аналіз регуляторного впливу - до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151).

Про результати розгляду цього листа пропонуємо поінформувати Державну регуляторну службу України.

**Т. в. о. Голови Державної
регуляторної служби України**

Олег МІРОШНІЧЕНКО

